

สาขาปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย

นายบุญส่ง นับทอง

อายุ ๗๖ ปี

การศึกษา ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (MBA)
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สถานภาพ สมรส

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๓๗๗/๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองพน
อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ๘๑๑๗๐

โทรศัพท์ ๐๘-๑๙๗๙-๙๒๔๓

อาชีพ เกษตรกร

คุณลักษณะส่วนบุคคล

นายบุญส่ง นับทอง มีประสบการณ์ในการทำงานภาคเกษตร ๔๐ ปี และเป็นผู้ดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นระยะเวลา ๒๒ ปี ด้วยความตั้งใจที่จะมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง เริ่มเก็บเงินจากที่ดินทำกินที่พ่อแม่แบ่งให้ และเริ่มซื้อที่ดินในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ จำนวน ๗๕ ไร่ จึงได้เริ่มประกอบอาชีพการทำสวนยางอย่างจริงจัง ต่อมาในปี ๒๕๔๖ จากแนวคิดแก้ปัญหาวิกฤตในช่วงราคายางตกต่ำ ซึ่งนายบุญส่งเป็นตัวแทนเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สมาคม ในการต่อสู้กับปัญหาราคายางตกต่ำ นายบุญส่ง ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง และในปี ๒๕๕๘ ได้ดำเนินกิจกรรมสวนยางแบบผสมผสานตามหลักทฤษฎีเกษตร มีแนวคิดที่จะเปลี่ยนสวนยางเชิงเดี่ยวให้เป็นสวนยางที่สามารถสร้างรายได้จากหลายช่องทาง เพื่อลดปัญหาจากผลกระทบของยางพาราตกต่ำ ปัจจุบันมีพื้นที่ทำการเกษตรกว่า ๙๐ ไร่ ประกอบด้วยสวนยางยั่งยืน ๒๗ ไร่ ๔๐ ตารางวา สวนยางพารา ๘ ไร่ และสวนปาล์มน้ำมัน ๖๐ ไร่ โดยสวนยางยั่งยืนเป็นสวนยางแบบผสมผสาน มีการประเมินรายได้พืชที่ปลูกรวมในสวนยาง ซึ่งก่อให้เกิดความยั่งยืน ในชื่อ “สวนยางยั่งยืน นายบุญส่ง นับทอง”

ผลงานสร้างคุณประโยชน์

นายบุญส่ง นับทอง ได้สร้างสรรค์กิจกรรมของชุมชนและเครือข่าย โดยใช้ชุมชนต่อชุมชน ตำบลต่อตำบล ที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของสมาชิก โดยการสืบสานแนวพระราชดำริตามศาสตร์พระราชชา ๖ มิติที่สำคัญ คือ น้ำ ดิน เกษตร ป่า พลังงานทดแทน และสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับภูมิสังคม องค์ความรู้ของครูภูมิปัญญาท้องถิ่นจากรุ่นสู่รุ่นเป็นกรอบการทำงานด้วยการสร้างระบบพัฒนาตามความต้องการของคนในพื้นที่เป็นหลัก ผลงานสวนยางยั่งยืนของนายบุญส่ง สามารถแก้ไขปัญหาได้หลากหลายพื้นที่ โดยการปลูกสวนยางแบบผสมผสาน มีบ่อน้ำตรงกลางและชุดคลองไส้ไก่ ภายในแปลงปลูกยางพารา ระยะห่าง ๑๒x๓ เมตร ได้ยางพารา ๔๐ ตัน/ไร่ ระหว่างแถวปลูกต้นไม้หลายชนิด ระยะห่าง ๔x๔ เมตร ได้ต้นไม้ ๑๐๐ ตัน/ไร่ ออกแบบผังแปลงตามหลักการปลูกป่า ๓ อย่าง คือ ปลูกไม้ผล เช่น ส้มโอ ทูเรียน สละอินโด ไม้สำหรับสร้างบ้าน เช่น ไม้ตะเคียนทอง ไม้สัก ไม้ยางพารา ไม้พิน เช่น ไม้แดง ไม้ยางนา ประโยชน์ ๔ อย่าง คือ มีความพอกินพอใช้ พออยู่ และพอร่มเย็น สำหรับอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมีการเกื้อกูลกัน โดยมีการจัดชั้นไม้ตามรูปแบบเกษตร ๔ ชั้น คือ ไม้เรือนยอดชั้นบน ไม้เรือนยอดชั้นกลาง ไม้ปกคลุมผิวดิน และไม้ที่ใช้ประโยชน์จากส่วนที่อยู่ใต้ดิน โดยมีการบริหารจัดการระบบน้ำภายในแปลงด้วยปั้มน้ำโซลาร์เซลล์ มีการเลี้ยงชันโรง การปลูกข้าว และกล้วยรอบคันทนา การทำโคกหนองนาโมเดล การแปรรูปไม้และผลผลิตในสวนยางยั่งยืนเพื่อเพิ่มมูลค่า



สินค้าเกษตร นายบุญส่งสามารถสร้างเครือข่ายและอาชีพที่หลากหลายจากกิจกรรมในสวนยาง โดยสามารถสร้างรายได้เสริมในสวนยางให้แก่เกษตรกรเครือข่ายเป็นเงิน ๑,๗๕๕,๗๑๕ บาท สนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนธนาคารต้นไม้ รวม ๖ กลุ่ม เกษตรกรจำนวน ๘๒ ราย ปลุกป่าตามพระราชดำริ “ปลุกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง” ยกระดับไปสู่โครงการต้นไม้และชุมชนไม่มีค่า สู่อุตสาหกรรมขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน ภายใต้โครงการ BAAC Carbon Credit ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีเกษตรกรที่ได้รับการรับรองแล้ว ๔๕ ราย เพิ่มพื้นที่การปลุกป่าในชุมชน ๙๒๓ ไร่ จำนวนต้นไม้ ๓๕,๗๐๖ ต้น สร้างคาร์บอนเครดิต ๓๓๙ ตันคาร์บอน/ปี และสร้างรายได้ให้เกษตรกรเครือข่ายเป็นเงิน ๑,๐๑๗,๐๐๐ บาท โดยได้รับการขึ้นทะเบียนในโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย มาตรฐาน Standard T-VER จากองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายบุญส่งยังได้รับรางวัลมากมาย อาทิ รางวัลเกษตรกรชาวสวนยางดีเด่น ระดับประเทศ ปี ๒๕๖๖ จากการยางแห่งประเทศไทย รางวัลองค์กรแห่งปัญญา ให้คำปรึกษา สะท้อนปัญหาจากประชาสุรัฐ ปี ๒๕๕๕ จากสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การขยายผลงาน

นายบุญส่ง นับทอง ได้ถ่ายทอดผลงานอย่างต่อเนื่องผ่านเครือข่ายสวนยางยั่งยืนทั่วประเทศกว่า ๒๐ เครือข่ายทุกภูมิภาค กว่า ๑,๐๐๐ ราย ประกอบด้วย ภาคใต้ ๑๓ จังหวัด ภาคเหนือ ๓ จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓ จังหวัด และภาคตะวันออก ๒ จังหวัด อาทิ สมาชิกชาวสวนยางจังหวัดกระบี่ เครือข่ายสวนยางยั่งยืนแห่งประเทศไทย สมาคมชาวสวนยาง สมาคมผู้ผลิตยางยั่งยืน และเป็นวิทยากรให้ความรู้กับเกษตรกร หน่วยงานราชการ และองค์กรเอกชน ที่เข้ามาศึกษาดูงานในพื้นที่และผ่านสื่อออนไลน์ ทั้งในและต่างประเทศมากกว่า ๙๐ กลุ่ม ๓,๕๐๐ ราย อาทิ ชมรมคนรักขี้ไผ่หัวใจเดียวกันแห่งประเทศไทย มูลนิธิสวนยางพาราแบบวนเกษตรเพื่อความยั่งยืน (RAFS.Thailand) บริษัทในเครือมิชลิน Global Platform for Sustainable natural Rubber (GPSNR) องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล สำนักงานประเทศไทย โดยมีเกษตรกรเครือข่ายนำองค์ความรู้ไปใช้และเกิดผลสำเร็จกว่า ๑๐ แห่ง อาทิ เกษตรกรชาวสวนยางรุ่นใหม่ ด้านยางพาราเชื่อมโยงสู่สากล จากประเทศผู้ผลิตและผู้ใช้อย่างพารา ๗ ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย จีน เม็กซิโก เมียนมา และโกตดิวัวร์

นายบุญส่ง นับทอง เป็นบุคคลที่มีความโดดเด่นในฐานะแกนนำและผู้ริเริ่มการเคลื่อนไหวเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ ดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้เสนอแนวคิด นโยบาย แผนงาน และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการทำเกษตรผสมผสานในสวนยางพารา และผลักดันพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ จนสามารถประกาศบังคับใช้ได้ ดำรงตำแหน่งประธานเครือข่ายสวนยางแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสหพันธ์ชาวสวนยางแห่งประเทศไทย ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๒ คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๒ และร่วมเสนอข้อคิดเห็นในการประชุมเกษตรกรชาวสวนยางกลุ่มประเทศอาเซียน ๘ ประเทศ ในการขับเคลื่อนและสร้างความร่วมมือในระดับภูมิภาคเพื่อแก้ไขปัญหาพารา ร่วมกับการยางแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ สวนยางยั่งยืนของนายบุญส่ง ยังได้รับงบประมาณสนับสนุนการปลูกยางพาราโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม จากองค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากลระดับภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ประเทศเวียดนาม ซึ่งเป็นองค์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ โดยยับยั้งการทำลายสิ่งแวดล้อม ในการวิจัยถอดบทเรียนการทำสวนยางยั่งยืนของนายบุญส่ง เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการสวนยางพาราให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนในระดับสากล และบริษัท Societe Des Matieres Premieres Tropicales Pte Ltd (SMPT) บริษัทในเครือมิชลิน (Michelin-SMPT) สนับสนุนงบประมาณในการเพาะพันธุ์กล้าไม้ ได้แก่ หน่อกล้วยน้ำว้าต้นเดี่ยว ไร่ชางหม่น ไร่ข้าวหลามกาบแดง ต้นตาเสือ เพื่อแจกจ่ายให้แก่เกษตรกรและสมาชิกเครือข่ายสวนยางยั่งยืน